

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

MOPITLO/PHUPU 2025

TLHAHLO YA GO SWAYA

MEPUTSO: 100

Palomoka ya matlakala a tlhahlo ya go swaya ke 12.

KAROLO YA A: DITAODIŠO

POTŠIŠO YA 1

Ditaodišo tše di botšišitšwego.

- 1.1 Ya tla ya na letšatši leo! (**Ke taodišokanegelo/taodišotlhadoši**).

Tlhadošo ya taodišokanegelo.

Taodišokanegelo e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Nako ya letšatši la ditiragalo.
- Ka mokgwa wo e nelego ka gona.
- Tše di hlagilego ge e ena (botse/bobe).

Tlhadošo ya taodišotlhadoši.

Ka taodišotlhadoši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Go diregile eng, kae.
- Tše di hlagilego ge e ena.
- Ditlamorago tša pula yeo ya go na.

[50]

- 1.2 Mo ke gahlanago le yena, bjang bo ka se mele. (**Ke taodišokanegelo**).

Tlhadošo ya taodišokanegelo.

Taodišokanegelo e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Go diregile eng, kae.
- Ditaragalo di mo hloletše eng yeo e mmefedisitšego.
- Tše di hlagilego ge e ena.
- Ditlamorago tše di hlagilego ge e ena.

[50]

- 1.3 Ge ke ngwala lephephe la mathomo la tlhahlobo ya Mphato wa Marematlou.
(Ke taodišokgadimo/taodišotlhaloši).

Tlhahlošo ya taodišokgadimo.

Ka taodišokgadimo, mongwadi o eleletša tiragalo yeo a kilego a e bona, a ekwa, goba a badile ka yona nakong ye e fetilego. A laodiše go ya ka fao a e gopolago ka gona. Go mohuta wo wa taodišo, go ka ba le tumo.

Tlhahlošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Maikutlo ao a go aparetšego.
- Ditiragalo tša letšatši leo.

[50]

- 1.4 Meepo ya dimenerale e tliša katlego ditšhabeng.
(Ke taodišokahlaahlo).

Tlhahlošo ya taodišokahlaahlo.

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a go fapana ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopololo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Dimenerale ke eng/Mehuta ya dimenerale.
- Tše botse/mpe tše di tlišwago ke dimenerale.
- Go holega ga naga ka dimenerale.
- Tše botse/mpe tše di diragalago bašomi ba meepong.

[50]

- 1.5 Go kgethelwa molekane go phala go nyalwa ke motho fela.
(Ke taodišongangišano).

Tlhalošo ya taodišongangišano.

Ka taodišongangišano mongwadi o na le kgopolو ye e itšego goba ntlhakemo gomme a fe dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gagwe. Kgopolو ya mongwadi e swanetše go kwešišega taodišong ka moka. Ka taodišo ye mongwadi o leka go kgodiša goba go fekeetša mmadi gore a kwane le kgopolو ya gagwe.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

Tša go kgethelwa.

- Tlhokomelo ya gore ke motho yo ba mo tsebago.
- Go boloka serithi sa batswadi.

Tša motho fela.

- Mokgonyana o begwa go batswadi ba gagwe.
- Go nyenyefatša seriti sa batswadi.
- Ditaba di tšwela pepeneneng.

[50]

- 1.6 Dinaga tša Afrika! **(Ke taodišotlhaloši).**

Tlhalošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Tlhalošo ya kontinente ya Afrika.
- Dipolelo tša dinaga tšeо.
- Ditšo tša go fapano.
- Ekonomi ya dinaga tšeо.

[50]

1.7 Seswantšho sa A. (**Ke taodišotlhaloši**).

Tlhahlošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona.

Molekwa a ka tšweletša tše di letelago:

- Go swanetše go ba le kamano magareng ga tlhalošo le seswantšho.
- Mohola wa sedirišwa.
- Mafelo ao go ka hwetšwago sedirišwa.
- Tsheketošo ye re e hwetšago.

[50]

1.8 Seswantšho sa B. (**Ke taodišokanego/taodišotlhaloši**).

Tlhahlošo ya taodišokanego.

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tlhahlošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona.

Molekwa a ka tšweletša tše di letelago:

- Go swanetše go ba le kamano magareng ga tlhalošo le seswantšho.
- Bolemirui
- Mohola wa kgomo.
- Mohola wa maswi.
- Seo mogami a swanetšego go se dira.
- Tlhohleletšo

50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE DITELELE

2.1 LENGWALO LA SEGWERA

Dintlha tše di swanetšego go hlokamelwa ge go ngwalwa lengwalo la segwera:

- Sebopego le bottelele e be tša maleba.
- Atrese e be e tee fela ya mongwadi/moromedi.
- Letšatšikgwedi le ngwalwe ka tlase ga atrese.
- Madume/Matseno e be a makopana a maleba, a segwera.
- Diteng e be tša go eletša.
- Retšistara le polelo e be tša segwera.
- Tšhomisopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego.
- Mafelelo/Bofelo e be boitsebišo bja mongwadi ka mokgwa wa setlwaedi.

Mohlala:

- Ke nna/Mogwera wa gago
Mokgadi
- Mongwadi wa lengwalo ga se a swanela go ngwala leina le sefane,
eupša leina la gagwe fela goba sereto. **Mohlala:** Mahlako

[30]

2.2 TŠA BOPHELO BJA MOHU

Dintlha tše di swanetšego go hlokamelwa ge go ngwalwa tša bophelo bja mohu.

- Leina le sefane sa mohu
- Batswadi ba mohu
- Lefelo leo mohu a belegetšwego go lona.
- Letšatši la matswalo a mohu.
- Dithuto tše mohu a di fihleletšego di laetšwe.
- Go laetšwe mošomo wa gagwe.
- Tša tirišano le setšhaba ka kakaretšo.
- Maemo a lenyalo le bana ba gagwe.
- Seo se hlotšego lehu.
- Letšatši leo a hlokofetšego ka lona.
- Meloko ya kgauswi yeo mohu a e tlogetšego.
- Lefoko la taelano.

Mohlala: Robala ka khutšo.

- Mohu a ka laelwa ka sereto.
- Retšistara le polelo e be tša go hlompha.
- Tšhomisopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego.
- Go ngwalwe ka motho wa boraro, ka lebaka le le fetilego.

[30]

2.3 DITSHWAYATSHWAYO

Dintlha tše di swanetšego go hlokomelewa ge go ngwalwa ditshwayatshwayo:

- Sebopego le botelele e be tša maleba.
- Ditshwayatshwayo di be mabapi le lefelo le leswa la bojelo.
- Ngwala ka lebaka la bjale.
- Go šomišwe mahlaodi le mantšu ao a tsošago maikutlo.
- Go tšweletšwe maemo le ditšhišinyo mabapi le ditshwayatshwayo.
- Dintlhakgolo di tšweletšwe ka boripana.
- Ditaba di se anegwe ka moka, mmebelwa a šielwe go ikgopolela le go ikagela seswantšhokgopol sa go mo hlohleletša go tšea magato.
- Kanegelo e dire gore moanegelwa a kganyoge go etela lefelo leo.

[30]

2.4 POTŠIŠOTHERIŠANO

Dintlha tše di swanetšego go hlokomelewa ge go ngwalwa poledišano:

- Go šomišwe dithekni tša potšišotherišano.
- Go be le mmotšiši le mmotšišwa.
- Maina a diboledi e lego Mokwele le Sewelewele a be ka lehlakoreng la nngele la letlakala.
- Maswao a kgorwana ka morago ga maina a diboledi.
- Šomiša mothaladi wo mofsa go laetša seboleli se sengwe le se sengwe se sefsa.
- Matseno a mmotšiši a tšweletše morero.
- Ditaba di be lehlakoreng la tšona gomme di be mabapi le go thopa sefoka sa bongwadi.
- Go be le kwešišano le kamogelano go hlola moy wa tshepano.
- Mmotšiši a botšiše dipotšišo go tšwa go tša kakaretšo go iša go tša go ikgetha.
- Go šomišwe polelo ya go hlamega; ya go laetša šedi le tlhohleletšo.

[30]

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 30

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE DIKOPANA

3.1 PAPATŠO

Dintlha tše di swanetšego go hlokamelwa ge go ngwalwa papatšo:

- E be ka gare ga lepokisana.
- Thoma ka go ngwala hlogo ya papatšo.
- Šomiša difonte tša go fapania.
- Laetša gore go bapatšwa eng.
- Efa tshedimošo ka botlalo ya sebapatšwa.
- Bontšha gore papatšo e kwalakwatšwa kae.
- Polelo e be ya maleba ya go goga šedi ya bareki.

[20]

3.2 PUKUTŠATŠI

Dintlha tše di swanetšego go hlokamelwa ge go ngwalwa pukutšatši:

- E be ka gare ga lepokisana.
- Thoma ka go ngwala letšatšikgwedi le ngwaga.
- Bontšha ditiragalo tša letšatši le lengwe le le lengwe.
- Ngwala ka motho wa pele.
- Polelo e be ya segwera.

Mohlala wa karabo:

Dintlha tše di ka tšweletšwago:

- Ditiragalo tša letšatši ka letšatši tša nako yeo o e feditšego ga malome.

[20]

3.3 DITŠHUPETŠO

Dintlha tše di swanetšego go hlokamelwa ge go ngwalwa ditšhupetšo:

- A tšweletše bokgole bja go tloga mo a lego gona go fihla sekolong.
- A tšweletše maswao ao a tlogo mo hlahlia.
- A tšweletše dilo tša tlhago.
- A tšweletše tše e sego tša tlhago, bjalo ka meago ya dikereke, dikolo, maporogo.
- A laetše monabo ka dikilometara goba dimetara.
- A diriše khuttonne (mohlala, Bohlabela, Bodikela, Leboa le Borwa).
- A šomiše retšistara ya maleba.

Mohlala wa karabo:

- Go tloga boemapese ka Leboa, mmileng wa Phuti, tše tsela ya go leba Bohlabela.
- Go dimetara tše e ka bago tše masometharo, o tla bona bobjalo bja mehlare, tše tsela ka la go ja o lebile Borwa.
- Otlela dimetara tše e ka bago tše lekgolo o tla bona sediko pele ga lebenkele la bojelo le botshwelamare go la nngele.
- Feta sediko o lebe Borwa.
- Tše tsela ka mmila wa Phosa letsogong la go ja, o lebe Bodikela.
- Feta meago ya badirelaleago ka letsogong la go ja le lepatlelo la dipapadi ka letsogong la nngele.
- Morago ga dimetara tše masomehlano o tla bona sefero sa go tsena sekolong sa Sedibeng letsogong la nngele.

[20]

PALOMOKA YA KAROLO YA C:
PALOMOKA YA TLHAHLOBO:

20

100

ELA HLOKO:

- Diriša rubriki ye ge o swaya ditaodišo (LEPHEPHE LA 3, KAROLO YA A).
- Meputso ya 0–50 e arotšwe ka magato a mahlano a ditlhalošo.
- Mo go diteng, polelo le setaele le legato le lengwe le lengwe la magato a ditlhalošo a mahlano le arotšwe ka dikarolwana tše pedi, e lego legato la godimo le la fase go lebeletšwe kabo ya meputso le ditlhalošo.
- Sebopego ga se sa arolwa ka legato la godimo le la fase.

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO SWAYA DITAODIŠO TŠA SEPEDI LELEME TLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 50]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG LE PEAKANYO (Go arabal dipotšišo) -Tatelano ya dikgopolole go dirwa peakanyo. -Temogo ya morero, baamogedi ba tshedimošo le dikamano.	28–30 Legato la godimo -Bokgoni bja go arabal potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolole tše bohlale, tše go hlohlha mabjoko tše di tšwelego mahlalagading. -Peakanyo le tlemagano ke tše di ikgethilego go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	22–24 -Potšišo e arabilwe gabotsebotse. -Dikgopolole di kgahliša kudu ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolole ke tše botsebotse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	16–18 -Karabo e a kgotsofatša. -Dikgopolole di tlemagane ebile di a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolole ke tše kaone go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	10–12 -Tlemagano ya dikgopolole ga se ya maleba. -Dikgopolole di tšwelele gabotse ebile ga di bontšhe boithamelo. -Tatelano le tlemagano ya dikgopolole di tšwelela gannyanne.	4–6 -Molekwa o tšwele tseleng kudukudu. -Dikgopolole di hlakahlakane ebile ga di nepiše. -Dikgopolole di nepiše hlogo ebile di a ipoeletša. -Ga go telano le tlemagano ya dikgopolole.
MEPUTSO YE 30 Diteng = 25 Peakanyo = 5	25–27 Legato la fase -Bokgoni bja go arabal potšišo ke bja maemo a godimodimo. -Dikgopolole tše bohlale tše go tšwa mahlalagading. -Bokgoni bja maemo a godimo bja go beakanya le go tlemaganya dikgopolole go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	19–21 -Potšišo e arabilwe gabotse. -Dikgopolole di kgahliša kudu ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolole ke tše botse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	13–15 -Potšišo e arabilwe ka mo go kgotsofatšago eupša ga se ya hlaka gabotse. -Tlemagano ya dikgopolole e a kgotsofatša ebile e a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolole di a kgotsofatša go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	7–9 -Molekwa o tšwele tseleng. -Dikgopolole di hlakahlakane. -Ga go peakanyo goba tlemagano ya dikgopolole yeo e tšwelelagoo.	0–3 -Ga go bolelwelo selo ka hlogo yeo e filwego. -O tšwele tseleng kudukudu. -Diteng ga di nepiše ebile di hlakahlakane.

POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE		14–15	11–12	8–9	5–6	0–3
-Segalo, retšistara, mongwalelo, tlotlontšu ya maleba ya morero le dikamano. -Kgetho ya mantšu Tirišo ya polelo le melawana, maswao, popopolelo le mopeleto.	Legato la godimo	-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana kudukudu le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ke ya boitshepo, ya go nona, ya maatlakgogedi. -Polelo e na le segalo sa go ba le maatlakgogedi ebile e nonne ka mebolelwana ya go kgahliša. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo le mopeleto. -Polelo e breakantšwe ka bokgwari bja maemo a godimodimo.	-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e na le maatla, ya segalo sa maleba. -Diphoso tša popopolelo le mopeleto ga se tše kae. -Polelo e breakantšwe gabotsebotse.	-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya maleba ya polelo e dira gore molaetša o kwagale. -Segalo ke sa maleba. -Mebolelwana e dirišitšwe go godiša boleng bja diteng.	-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gannyane le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo ke ya motheo. -Segalo le mošito ga se tša maleba. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudukudu moo e lego gore e dira gore ditaba di se kwešišagale.	-Polelo ga e kwešišagale. -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu ga di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudukudu moo e lego gore e dira gore ditaba di se kwešišagale.
MEPUTSO YE 15		13	10	7	4	
Polelo = 10 Mongwalelo = 3 Palobohlatse = 2	Legato la fase	-Polelo ya maemo a godimodimo ya go ba le segalo se maatla. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo goba mopeleto. -Polelo e breakantšwe ka bokgwari.	-Polelo ke ya maemo a godimo ya go ba le maatlakgogedi. -Segalo ke sa maleba sa go ba le maatlakgogedi. -Diphoswana tše nnyane tša popopolelo le mopeleto. -Polelo e breakantšwe gabotse.	-Tirišo ya polelo e a kgotsofatša eupša e na le diphoso. -Segalo se a kgotsofatša eupša mebolelwana ga se ya dirišwa o kaalo.	-Polelo ga e kgotsofatše. -Ga go phapantšho ya mafoko. -Tlotlontšu ga se ye kaalo.	
SEBOPEGO		5	4	3	2	0–1
Dinyakwa/Dipharologantšho tša setšweletšwa. -Tšwetšopele ya ditemana le tlhamo ya mafoko.		-Tšwetšopele ya sererwa ke ya maemo a godimodimo. -Tlhahlošo ya dikgopo ke ya maemo a godimodimo. -Tlhamo ya mafoko le ditemana ke ya go ikgetha, ya maemo a godimodimo.	-Tatelano ye botse ya tšwetšopele ya dintlha. -Tlemagano ye botse ya dintlha le dikgopo. -Mafoko le ditemana di makgethe.	-Dintlha tša maleba di tšweleditšwe. -Mafoko le ditemana di tlhamegile gabotse. -Taodišo e a kwagala.	-Dintlha tša maleba ga se tše kae. -Mafoko le ditemana di na le diphoso. -Taodišo e a kwagala eupša e na le mafokodi.	-Dintlha tša maleba ga di gona. -Mafoko le ditemana di fošagatše. -Taodišo ga e kwagale.
MEPUTSO YE 5						

KAROLO YA B: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE TELELE TŠA TIRIŠANO TŠA SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 30]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO (Go arabalipotšišo le dikgopololo) -Tatelanyo le peakanyo ya dikgopololo -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšo le dikamano.	15–18 -Bokgoni bja go arabalipotšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopololo ke tše bohlale tša go tšwa mahlalagading. -Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi. -Tlemagano ya diteng le dikgopololo ke ya maemo a godimo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae.	11–14 -Bokgoni bjo bobotsebotse bja go arabalipotšišo bjoo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopololo ke ye botse. -Tlhalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae.	8–10 -Bokgoni bja go kgotsofatša bja go arabalipotšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane. -Tlemagano ya dikgopololo dikamano e a kgotsofatša. -Tlhalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana.	5–7 -Bokgoni bja motheo bja go arabalipotšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopololo ga se ye kaalo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa. -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo. -Go tlogetšwe dintlhla tše bohlakwa.	0–4 Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwelele tseleng kudukudu. -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopololo. -Ditaba di tlhaloša gannyane. -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona.
MEPUTSO YE 18 Diteng = 14 Peakanyo = 2 Sebopego = 2 (Lengwalo =Sebopego =4)	10–12 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlolontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e nepagetše ebile e hlamegile gabotse. -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee.	8–9 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlolontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamegile gabotse. -Tlolontšu ke ye ntši. -Gantsi ga go diphošo.	6–7 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlolontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši. -Tlolontšu ke ye ntši. -Diphošwana tše di lego gona ga di fetoše molaetša.	4–5	0–3 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlolontšu ga di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se tlakahlakane. -Tlolontšu yeo e lego gona ga e sepelelana le morero le ga nnyane. -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane.
POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo le melawana kgetho ya mantšu. -Maswao le mopeleto. MEPUTSO YE 12 Polelo = 8 Mongwalelo = 2 Palobohlatse = 2 (Lengwalo= Mongwalelo=1 Palobohlatse =1)					

KAROLO YA C: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE KOPANA TŠA TIRIŠANO TŠA SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 20]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO (Go araba dipotšišo le dikgopololo) -Tatelano le peakanyo ya dikgopololo. -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšo le dikamano.	10–12 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopololo ke tše bohlale tša go tšwa mahlalagading. -Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi. -Tlemagano ya diteng le dikgopololo ke ya maemo a godimo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo eibile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa.	8–9 -Bokgoni bjo bobotsebotse bja go araba potšišo bjoo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopololo ke ye botse. -Tlhalošo ya ditaba ke ye botse eibile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphosho tše dintšinyana.	6–7 -Bokgoni bja go kgotsafatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane. -Tlemagano ya dikgopololo dikamano e a kgotsafatša. -Tlhalošo ya ditaba e a kgotsafatša eibile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphosho tše dintšinyana.	4–5 -Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopololo ga se ye kaalo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya motheo eibile e thekga sererwa gannyane. -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo -Go tlogetšwe dintlha tše bohlakwa.	0–3 -Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwelele tseleng kudukudu. -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopololo. -Ditaba di hlahlošwa gannyane. -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona.
MEPUTSO YE 12 Diteng = 8 Peakanyo = 2 Sebopego = 2	7–8 Segalo, retšistara, mongwalelo le tlolontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e nepagetše eibile e hlamegile gabotse. -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee.	5–6 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlolontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ga e na diphosho tša popopolelo eibile e hlamegile gabotse. -Tlolontšu ke ye ntši. -Gantsi ga go diphosho.	4 Segalo, retšistara, mongwalelo le tlolontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Diphosho tša popopolelo ga se tše ntši. -Tlolontšu ke yeo e nepagetše eibile e tletše ka diphosho. -Diphoswana tše di lego gona ga di fotoše molaetša.	3 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlolontšu ga di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Popopolelo ga se yeo e nepagetše eibile e tletše ka diphosho. -Tlolontšu ga se ye ntši -Molaetša o a tšwelela eupša o arošitšwe.	0–2 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlolontšu ga di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Sengwalo se tletše ka diphosho eibile se hlakahlakane. -Tlolontšu yeo e lego gona ga e sepelelana le morero le ga nnyane. -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane.
POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo le melawana -Kgetho ya mantšu. -Maswao le mopeleto.	MEPUTSO YE 8 Polelo = 4 Mongwalelo = 2 Palobohlatse = 2				